

4. Клецова Н. В., Шишлевська П. Р. Порівняння міжнародного досвіду впливу оприлюднення інформації щодо пандемії COVID-19 на основоположні права людини. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2020. Випуск 1(30). С. 218–222.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри Мануїлова К. В.

БОДНАР ВІКТОРІЯ МИКОЛАЇВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»

ПРОБЛЕМИ РЕПРОДУКТИВНОГО ПРАВА В СУЧАСНОМУ МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ

Здається, що ні для кого не таємниця, що право – динамічне. І як кожна динамічна наука воно ніколи не стоїть на місці, а завжди впевнено крокує по дорозі розвитку. Вже давно на світовій арені розпочали розмови щодо репродуктивного права, однак сучасний законодавець схильний до дуже повільного та неохочого імплементації цих нововведень до законодавства нашої країни. То ж пропоную поговорити про деякі проблеми репродуктивного права та шляхи їх вирішення на прикладі сучасних міжнародних тенденцій.

Репродуктивне право: що це таке?

Всесвітня організація охорони здоров'я визначає репродуктивні права наступним чином: «Репродуктивні права ґрунтуються на визнанні основного права всіх пар та осіб вільно та відповідально вирішувати кількість, проміжок часу та народження їхніх дітей, можливість мати інформацію та засоби для цього, а також право на досягнення найвищого рівня сексуального та репродуктивного здоров'я. Вони також включають право всіх приймати рішення щодо відтворення без дискримінації, примусу та насильства» [1].

Проте у законодавстві до сьогодні не закріплене визначення «репродуктивних прав», відсутнє комплексне регулювання у сфері репродуктивних відносин.

Питання без відповіді. Типові договори у сфері репродуктивного права.

Значним етапом в поборенні проблеми затвердження типових договорів став Проект Закону України «Про допоміжні репродуктивні технології», в якому затверджено істотні умови договору сурогатного материнства. На перший погляд, це суто індивідуальні речі, які не можливо передбачити, проте, «каркас»

договорів, визначений після аналізу практики, допоміг би не припускатись багатьох помилок.

Захист конфіденційності донора: чи можливо це у наших реаліях?

В багатьох країнах світу все ще є «мертва» норма, а саме – анонімність донора сперми. Однак чи можливо захистити конфіденційність, коли багато інформації є у вільному доступі в мережі Інтернет, ДНК-тестів тощо? Ми вважаємо, що потрібно запроваджувати нові норми, наприклад, якими дитині, біологічним батьком якого був донор сперми буде відмовлено від проведення ДНК-тесту.

Ви впевнені, що світ – сучасний?

Є декілька питань, які начебто стосуються минулого й аж ніяк не могли постати наразі.

Одне з таких – понівечення жіночих статевих органів. Незважаючи на те, що Стамбульська конвенція забороняє жіноче обрізання, проте на практиці все ще робиться навіть у великих містах – Москва, Варшава. Процедура не приносить користі для здоров'я та може спричинити серйозні проблеми. Однак через відсутність моніторингу та контролю з боку держав за такими процедурами, а також впевненість родичів, що це піде на користь дівчаткам така практика все ще існує.

Вагітні жінки мають більший захист у, наприклад, трудових відносинах (в порівнянні зі «звичайними» особами), однак багато хто з них говорить про порушення своїх прав у найемоційнішу годину – в момент пологів. CEDAW наголосив на необхідності забезпечення відповідних стандартів догляду і дотримання прав, гідності та автономії жінок під час вагітності, пологів і післяпологовий період у зв'язку з повідомленнями про те, що умови народження дітей і акушерські послуги необґрунтовано обмежують вибір жінок у сфері репродуктивного здоров'я, порушують етичні норми [2]. Тому ми наполягаємо на перегляді чинних норм та введення змін стосовно правил щодо етичної поведінки, відповідальності, кола доказування та надання доказів.

Бог створив людину, але забув її запатентувати

З середини XX ст. широкого поширення набуло питання клонування. Багато країн висловило свою незгоду на клонування. Проте були й ті країни, які його дозволили. І з моменту, коли хоча б одна з країн надала дозвіл на перспективу клонування людини виникає питання юридичного статусу клону. Повноцінна людина, раб, а може річ? Проте все ж таки більшість дослідників вважають, що клон повинен мати весь спектр прав і обов'язків, характерні для людини, без обмежень.

Така ж дилема виникає й стосовно трупа людини, коли щодо нього укладений правочин (до прикладу – договір щодо використання тіла для дослідницьких дослідів).

Знати про свої права та можливості – не потрібно?

Одним із багатьох факторів, які можуть вплинути на людей та їх розуміння своїх прав – статеве виховання. Як Європейський комітет з соціальних прав, так і Комітет ООН з прав дитини підкреслили, що підлітки повинні мати доступ до відповідної об'єктивної інформації стосовно репродуктивних питань, як частина звичайної шкільної навчальної програми, без дискримінації за будь-якою ознакою. [3] Проте батьки дітей, які ходять до школи, заперечують важливість таких знань. У навчальні плани повинна бути введена така дисципліна як статеве виховання дитини, а спеціалісти, які будуть її викладати повинні мати професіоналізм, зважаючи на гендерну перспективу та розвиток міжнародного репродуктивного права. Також вони не повинні використовувати на своїх заняттях суб'єктивні судження, як-от їх ставлення до абортів або гомосексуалізму.

Список використаних джерел

1. Gender and reproductive rights. Архів оригіналу за 2009-07-26, URL: <https://web.archive.org/web/20090725195058/http://www.who.int/en/>
2. Загальні рекомендації, ухвалені Комітетом ООН з ліквідації дискримінації щодо жінок № 1-37. URL: <https://land.gov.ua/wp-content/uploads/2019/01>
3. Євген Коновальчук. ООН щодо «статевого виховання». URL: <https://slovoproshlovo.info/agentstvo-oon-publ-ku-vkaz-vki-pros>

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри Мануїлова К. В.

ГОНЧАРУК ВЛАДИСЛАВА ІГОРІВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»

ПРАВО НА ПЕРЕГЛЯД СУДОВИХ РІШЕНЬ В АПЕЛЯЦІЙНОМУ ПОРЯДКУ ЯК МІЖНАРОДНА ГАРАНТІЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ

Перегляд судових рішень в апеляційному порядку є фундаментальним правом особи на судовий захист, що гарантоване, насамперед, Конституцією України та міжнародним законодавством. Адже, в демократичному суспільстві перегляд вищим за